

Leidraad inrichting veilige schoolomgeving

De opdracht

De Stadsregio Amsterdam vraagt een leidraad te ontwikkelen voor de wegbeheerders ten behoeve van de inrichting van schoolzones.

De aanpak

Stap	Activiteit	Resultaat	Overleg	Planning
Stap 1 Ontwikkelen onderzoeksmethodiek	- Plan van aanpak finaliseren - Gegevens verzamelen - Proeftijdplanning invullen - Specificeren blauwlooch techniek voor lb - Specificeren Nobilis methode voor lb - Opstellen lijst met meten variabelen - Opstellen hypothesen - Keuze analyse technieken	- Afgestemd plan van aanpak - Verzamelde alle noodzakelijke gegevens voor ontwikkelingsmethode - Uitgewerkte oz methodieken - Lijst met te meten variabelen - Toetsbare hypothesen - Duidelijkheid toe te passen analyses	Startoverleg 1	2011 April
Stap 2 Voorbereiden ruimtelijke	- Alle materialen verzamelen - Meetingen afstemmen - Voorbereiden werkaanbod voor meting	- Alle materialen klaar voor gebruik - Draaiboek voor metingen - Meetplaatjes aangebracht - Proefritten gemaakt	Overleg 2	Mei
Stap 3 Ruimtelijke	- Nuulmeting buitotoch uitvoeren - Nuulmeting Nobilis uitvoeren	- Verzamelde gegevens waarmee de onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord - Mondeling verslag van de metingen	OG & PL (telefonisch)	Mei
Stap 4 Analyse gegevens	- Verzamelde gegevens Nobilis analyseren - Verzamelde gegevens FPID analyseren - Onderzoeksvragen beantwoorden - Extrapolatie resultaten naar andere trajecten	- Geanalyseerde gegevens - Antwoorden op de onderzoeksvragen - Inzicht in wat de resultaten van de ruimtelijke op andere trajecten in (Friesland / Nederland)	Overleg 3	Juni
Stap 5 Rapportage & aanbevelingen	- Rapport opstellen met resultaten - Aanbevelingen doen voor: - te nemen maatregelen - toe te passen meetmethodes	- Rapport dat aanbod geeft op de onderzoeksvragen - Aanbevelingen waarmee de juiste maatregelen en juiste meetmethode kan worden gekozen	Overleg 4	Juli

Analyse

Studie (meest) toegepaste inrichtingen:

- Octopus
- Julie
- Leer in het verkeer
- Eigen inrichting

Studie hoe 'soorten' schoolomgevingen indelen:

- Gebiedsontsluitingswegen
- Erftoegangswegen
- Problemen met parkeren
- Problemen met snelheden

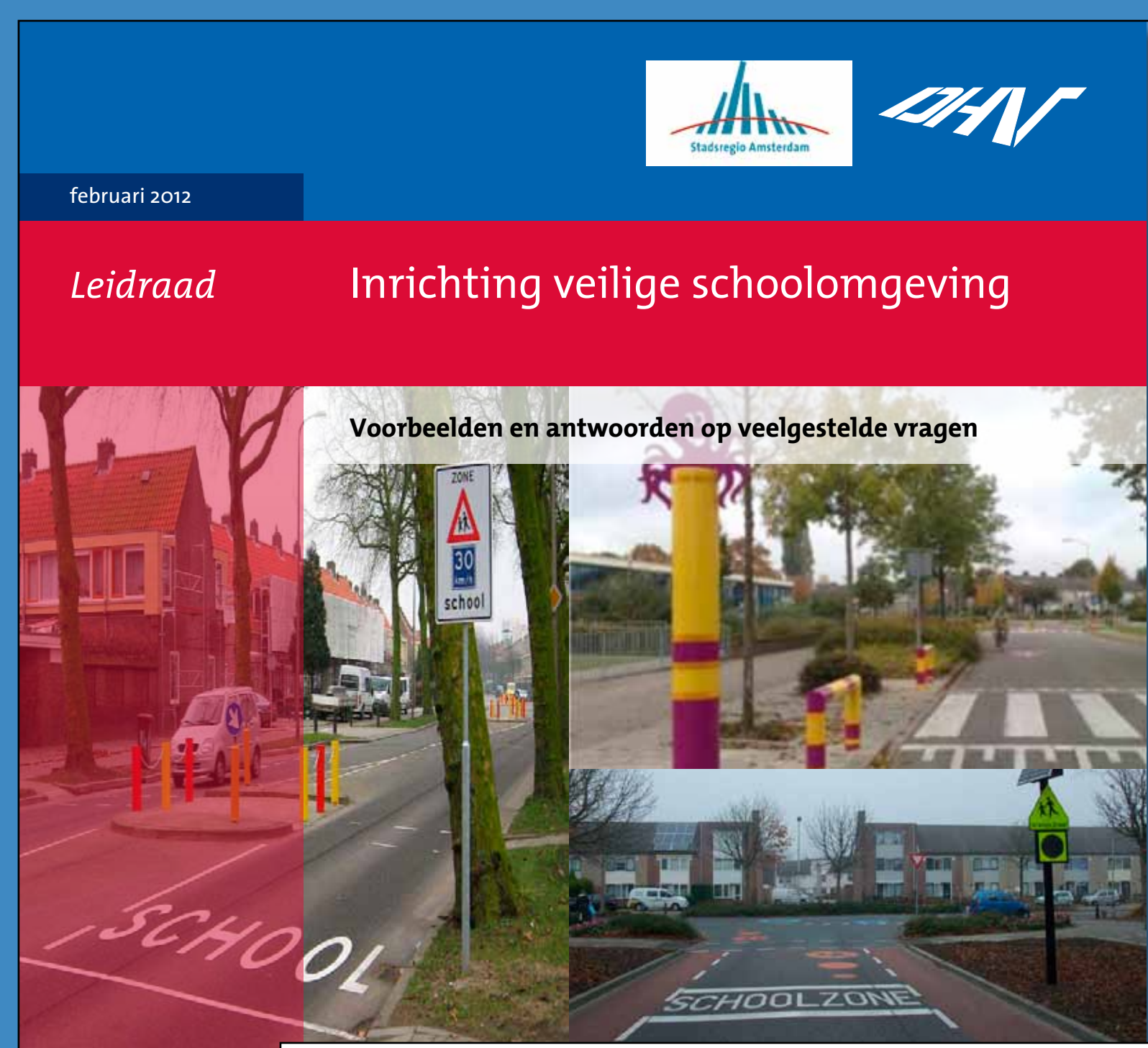
Uitwerking

Interviews

- Utrecht
- Purmerend
- Haarlemmermeer
- Voerendaal
- Kolham
- Vlaardingen

Schouwen

Het resultaat

Aan de slag – de te nemen stappen voor een gemeente:

- 0 Aanleiding
- 1 Vooroverleg tussen gemeente en school
- 2 Werkgroep – stand van zaken – keuze aanpak
- 3 Doel en taken
- 4 Maatregelenpakket
- 5 Uitvoeren maatregelenpakket
- 6 Evaluatie en continuïteit

Veelgestelde vragen:

1. Wat is een schoolzone?
2. Hoe zit een schoolzone eruit?
3. ...
4. ...
5. Hoe ga je om met parkeerproblemen?

Oplossingen voor parkeerproblemen:

- Afzetzones
- Kiss&Ride
- Stop- en parkeerverboden
- PaaltkesProcesaanpak
- Betaaldparkeren werkt niet

6. ..
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. No-regretmaatregelen

De no-regretmaatregelen zijn:

- Tekst 'schoolzone' op straat; met verticaal element (Octopuspaal, verkeersbord)
- Onderzoek naar loop- en fietsroutes om juiste plek entre schoolzone te bepalen
- Procesaanpak (alle betrokken partijen betrekken) bij parkeerproblemen

INRICHTINGSVORMEN HERKENBARE / VEILIGE SCHOOLOMGEVINGEN

Octopus (www.octopusplan.nl)

Octopus richt zich op samen werken aan een veilige schoolomgeving en veilige schoolroutes. Het concept wordt door heel Nederland toegepast en is de meest bekende schoolinrichtingsaanpak. Octopus bestaat veel aandacht aan het proces, de samenwerking tussen school, omwonende, ontvliegende bedrijven, gemeente, ouders en kinderen. Acht stappen worden doorlopen: 1. de school meet zich aan bij de site, octopusconsortiepersoon, 2. de school stelt octopusaanpak op, 3. informatie omgeving (ouders, kinderen, omwonende), 4. vertoek aan gemeente het plan te steunen, 5. samenstellen werkgroep (octopusplan), 6. analyse bestaande situatie, 7. analyse van de situatie, 8. omlaag, gemeenten, omwonende kunnen mening geven over zwakke punten, voor prioriteit, 9. nadaken over mogelijke oplossingen, 10. Octopus avond, discussie, 11. werkgroep vormt concreet maatregelenpakket – inclusief noodzakelijke samenwerking met gemeente, politie, VVN, 8. definitief maatregelenpakket.

Julie (www.julie-zone30.eu)

Julie komt uit België, maar wordt inmiddels in Nederland ook veel toegepast. Het gebruik vijfde herzelfde herzelfde wegwaaijer als Octopus. Kennis van Julie is 'het handje'. Julie is bedoeld voor scholen in (provinciale) 30 zones. Het doel is om met minimale ingrepen het maximale resultaat te behalen. Van de vele fysieke elementen (aangepast, heel voor schoolomgeving, trottoir, afzetpaal, voetsteun, bank, knielog bord, snelheidsmaatregelenpakket, en communicatiepakket) worden in Nederland vaak alleen de acceptaant en de anti-parkeerpaaljes toegepast.

Leer in het verkeer (www.leerinheterverkeer.nl)

Leer in het verkeer is een concept waarbij kinderen spelenderwijs leren om te gaan met regels en gedragingen in het verkeer. De Dick Bruna figuren en illustraties zijn herkenbaar voor jonge kinderen. Leer in het verkeer richt zich op gemeenten, basisscholen en kinderdagverblijven en draait om vooraf op (jonge) kinderen. Onderdelen van Leer in het verkeer zijn: lespakket, leerdoelen op straat (schoolplein), praktische oefeningen, schoolpleinproducten en bordes.

Eigen (gemeentelijke) inrichting

Een aantal gemeenten in Nederland, waaronder Utrecht, Purmerend en Ede, hebben gekozen voor een eigen, herkenbare inrichting van schoolomgevingen. Soms wordt hierbij gebruik gemaakt van elementen van Octopus (Purmerend), Julie of Leer in het verkeer en soms van eigenzinnig aangepaste, bestaande verkeersborden. Een eigen inrichting kan voordelen hebben. Zo heeft de gemeente meer vrijheid over de

School met Erftoegangsweg Binnen de bebouwde kom

Rietveldschool Snelheidsproblemen Geen parkeerproblemen
gemeente Haarlemmermeer
500 leerlingen

Omgangingskenmerken: Drukke, 'nieuwbouw' omgeving. Overal is trottoir aanwezig. De kinderveggen rond de school zijn éénrichtingsverkeer. Grote parkeerterrein aanwezig, gedeeltelijk met dorpshuis en voor auto's, fietsers in twee richtingen.

Betrokken partijen en rollen: Gemeente: Initiator/financier. School: Helpt bij probleemanalyse. Zorg voor communicatie naar ouders en leerlingen. Omgang: Informatieavond (geen input vooraf).

De inrichting van de Rietveldschool is met één inloopavond voor omwonenden tot stand gekomen. Hierdoor is er veel communitie in de buurt ontstaan en zijn er bezwaren op het verkeersbeleid ingediend. Tijdens een tweede informatieavond is uiteindelijk het idee gekozen om de stoep aan één zijde van de weg aan te wijzen als fietspad zodat een parkeerverbod langs de straat niet nodig meer was. Na goede communicatie werkt dit goed. Helaas is het voetpad niet ingericht als fietspad (bijvoorbeeld niet in rood aangelegd).

Budget: aanvankelijke € 50.000 door noodzakelijke wijzigingen € 140.000... Tijdsinvestering: door druk van het college is de beschikbare tijd beperkt. Ambitie: niveau 40 scholen aanpakken in college periode (4 jaar). Beheer en onderhoud: gemeente.

Koppeling met verkeerseducatie en/of campagnes: In bezit van Haarlemmermeers Verkeersveiligheidslabel (HV), samengevat betekent dat: gebruik één moderne leermethode in alle groepen; geeft praktisch verkeersonderwijs; doet mee aan het theoretisch en praktisch verkeerskennis; heeft een verkeersveiligheidsgroep bestaande uit school en ouders; verkeersonderwijs is onderdeel van het schoolbeleid; structurele aandacht voor veilig halten en brengen.

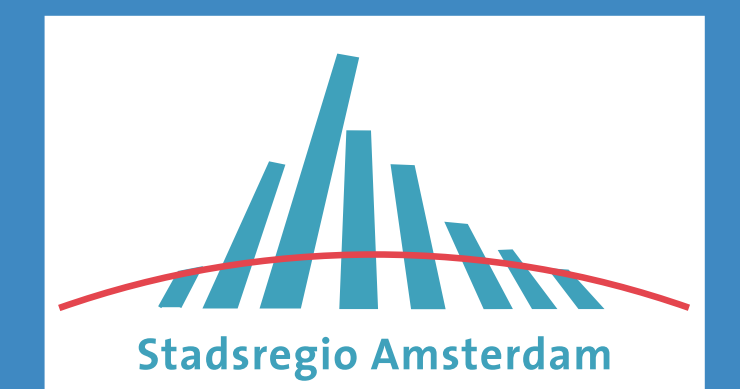
Toegepaste maatregelenmethode: Leer in het verkeer/ eigen inrichting

Schoolzone met Geel waarschuwingsbord
Afzetzone
Uitgeborden van Dick Bruna
Fietspad over het trottoir

Veelgestelde vragen: Door de hoge ambitie van het collegeprogramma, moesten veel schoolomgevingen in korte tijd veilig worden ingericht. Door de gehaastheid wordt het proces soms te snel doorlopen, wat uiteindelijk resulteert in vertraging en meerkosten. Specifiek bij Rietveldschool, waren omwonenden niet vooraf geraadpleegd. Pas toen er een ontwerp was is dit gepresenteerd. Dit heeft geleid tot veel bezwaar in de buurt. Het proces had vooraf breder opgevoerd moeten worden, om ook draagvlak vanuit de buurt te krijgen. Wensen van de school kunnen op gespannen voet staan met wensen van de omgeving. Een aanpak waarin beide partijen zijn betrokken is noodzakelijk om tot een gewenst resultaat te komen. Dit voorkomt veel nazorg.

Verkeersveiligheidslabel: Door de hoge ambitie van het collegeprogramma, moesten veel schoolomgevingen in korte tijd veilig worden ingericht. Door de gehaastheid wordt het proces soms te snel doorlopen, wat uiteindelijk resulteert in vertraging en meerkosten. Specifiek bij Rietveldschool, waren omwonenden niet vooraf geraadpleegd. Pas toen er een ontwerp was is dit gepresenteerd. Dit heeft geleid tot veel bezwaar in de buurt. Het proces had vooraf breder opgevoerd moeten worden, om ook draagvlak vanuit de buurt te krijgen. Wensen van de school kunnen op gespannen voet staan met wensen van de omgeving. Een aanpak waarin beide partijen zijn betrokken is noodzakelijk om tot een gewenst resultaat te komen. Dit voorkomt veel nazorg.

Geertje Hegeman
06 52 36 8091
geertje.hegeman@dhv.com

Maarten Bakker
020 5273771
m.bakker@stadsregioamsterdam.nl

